

VOORSTEL MBT INSCHAKELING SUPPLIER OF LAST RESORT

Inleiding

Met het inschakelen van een SLR en de daaraan gekoppelde eliminatie van een leverancier zijn grote commerciële belangen en financiële belangen gemoeid, met name in relatie tot inkoopverplichtingen van gas en capaciteit en de commerciële waarde van klantenbestanden. Het betreft hier een onherroepelijke maatregel. De redenen en het moment van het elimineren van een leverancier en het triggeren van de SLR moeten daarom eenduidig en objectief (onbetwistbaar) vastliggen voor alle betrokkenen.

Het intrekken van de leveringsvergunning in verband met een (onafwendbaar) faillissement is wellicht de meest eenduidige en juridisch heldere aanleiding en tevens een eenduidig identificeerbaar moment. Het systeem van leveringsvergunningen, ingesteld ter bescherming van kleinverbruikers, zal zonder meer een handhavingsbeleid en dito –apparaat (wellicht Dte) vergen, met een doortastend optreden. Als een vergunninghouder niet meer aan de vergunningsvoorwaarden voldoet, zal als ultieme maatregel de leveringsvergunning moeten worden ingetrokken. Een degelijke juridische grondslag voor een eliminatie van een vergunninghouder is overigens alleen te krijgen op basis van interne informatie van deze leverancier (van binnenuit). Alleen de overheid (Minister, DG, Dte) is volgens de Gaswet gemachtigd dergelijke informatie op te vragen.

De RNB kan pas actie ondernemen na ontvangst van bericht van de Dte dat een vergunning van een leverancier op datum X (aankondigingstermijn van Dte van enkele dagen) zal worden ingetrokken vanwege ernstige financiële problemen (een onafwendbaar faillissement). Allereerst verkent de RNB of marktpartijen zelf actie ondernemen om de aansluitingen van de in problemen verkerende leverancier over te nemen. Mocht dat niet het geval zijn informeert de RNB de SLR.

De RNB verzoekt daarbij de SLR de aansluitingen van de betreffende leverancier over te nemen op de datum waarop de vergunning zal worden ingetrokken. Daarbij informeert de RNB de SLR in ieder geval direct over het aantal aansluitingen en de benodigde capaciteit (identiteit afnemers evt. later). De SLR zal vanaf die datum de gespecificeerde hoeveelheden voor zijn overgenomen klanten beschikbaar moeten hebben. De SLR kan proberen vanaf de datum van overname de inkoopcontracten van de betreffende leverancier over te nemen indien commercieel haalbaar en nodig geacht voor leveringszekerheid, maar zal mogelijk voor een deel van de volumes moeten terugvallen op andere bronnen.

Een belangrijke voorwaarde voor deze opzet is een snelle procedure, waarbij de leveringsvergunning direct wordt ingetrokken op het moment dat de vergunninghouder failliet gaat of op het moment dat kan worden vastgesteld dat een vergunninghouder in dusdanige problemen verkeert, dat faillissement onafwendbaar is en deze niet meer aan de vergunningsvoorwaarden zal voldoen.

Voorstel

Om de benodigde snelheid, accuratesse en juridische grondslag voor intrekking van de leveringsvergunning te kunnen bereiken, wordt voorgesteld een systematiek te ontwikkelen van eerste toetsing bij vermoede problemen, zonodig gevolgd door monitoring.

Binnen deze systematiek heeft de Dte een spil-functie:

1. Indien een marktpartij aanwijzingen heeft dat een vergunninghouder in ernstige financiële problemen verkeert, zodanig dat een situatie dreigt dat deze niet meer aan de voorwaarden voor de vergunning voldoet, geeft de betreffende marktpartij deze informatie door aan de Dte. Dergelijke aanwijzingen, bijvoorbeeld ernstige betalingsachterstanden, kunnen komen van landelijke leveranciers (leveren aan de betreffende vergunninghouder), andere leveranciers en handelaren, andere shippers, landelijke of regionale netwerkbedrijven etc.;
2. Dte beoordeelt op basis van de informatie, en eventuele secundaire informatie (bijv. banken) of er

al dan aanleiding is voor een eerste toets, waarbij Dte volgens een standaard protocol een beperkte hoeveelheid cruciale informatie opvraagt (m.n. liquiditeit, liabilities en actuele bruto marges). Dte zal zonder meer toetsen moeten uitvoeren in het kader van het toekomstige handhavingsbeleid inzake leveringsvergunningen, maar voor deze toets zal worden gevraagd om snelle levering van informatie (bijvoorbeeld 24 uur) en ligt het accent wellicht wat meer op de financiële positie en -exposure.

3. Op grond van de bevindingen uit de eerste toetsing beslist de Dte om al dan niet een traject van monitoring te gaan inzetten: 'het betrof slechts een incident' of 'er zijn structurele problemen'. Voor de monitoring wordt dagelijks informatie gevraagd bij de landelijke leverancier (levert men nog wel voldoende aan de vergunninghouder), bij de vergunninghouder (wordt het geleverde gas wel doorgeleverd aan de retail-klienten en komt men wel de betalingsverplichtingen na) en eventueel bij de netbedrijven (toetsing nominaties).
4. Mocht tijdens de monitoring blijken dat de vergunninghouder de problemen weer te boven komt, wordt de monitoring beëindigd (geen vervolgactie), Mocht blijken dat een faillissement onafwendbaar is (gezien uitstaande verplichtingen, liquiditeit etc.), zet Dte een procedure in voor een snelle intrekking van een vergunning op een vastgelegde datum (binnen 5 dagen). Dte informeert RNB's over dit besluit.
5. De RNB informeert de SLR, dat binnen 5 dagen klienten moeten worden overgenomen (tegen 'SLR-condities') en specificeert daarbij minimaal de capaciteitsbehoefte. De SLR zou contact opnemen met de geelimineerde vergunninghouder om diens inkoopcontracten te kunnen overnemen. Daarmee is te waarborgen, dat alle klienten een alternatieve leverancier hebben op de dag dat de leveringsvergunning vervalt.

De Dte is wellicht in staat bovenstaande activiteiten in de toekomst te kunnen coördineren en voor een deel zelf te kunnen invullen, met het uitvoeringsapparaat dat wellicht zal worden opgezet ten behoeve van het handhavingsbeleid voor leveringsvergunningen. Op specifieke onderdelen zou Dte expertise kunnen gebruiken/inhuren van bijvoorbeeld Gastransportservices, investeringsbanken e.d.. Met ondersteuning van externe expertise zou op voorhand nader structuur kunnen worden gegeven aan de eerste beoordeling van marktsignalen (zeef!, niet overal op af vliegen), opzet van de eerste toets (checklist, info-behoefte etc.) en de wijze waarop monitoring zou moeten plaatsvinden.